

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

ILM SARCHASHMALARI

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komisiyasining FILOLOGIYA, FALSAFA, FIZIKA-MATEMATIKA hamda PEDAGOGIKA fanlari bo'yicha doktorlik dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrdir.

3.2021

**научно-теоретический методический журнал
Издаётся с 2001 года**

Urganch – 2021

Yaxlit bir terminologik tizimni tashkil etuvchi tibbiy terminlar, o‘z navbatida, bir qancha mavzu guruhlarga bo‘linadi. Terminlarni mavzuiy guruhlarga ajratib o‘rganish muayyan terminologik tizimning, xususan, o‘zbek tibbiy terminologiyasining butun lug‘aviy boyligini, uning shakllanish va rivojlanish imkoniyatlarini aniqlashga yordam beradi.

**Қиличев Байрамали (БухДУ доценти)
ТОПОНИМЛАР ТАРКИБИДАГИ СОНЛАР ҲАҚИДА**

Аннотация. Мазкур мақолада турли жой номлари таркибида учрайдиган бир, икки, уч, тўрт ва бошқа сонлар ҳақида маълумот берилган. Айрим топонимлардаги шаклан сонларга ўхшаши, мазмунан эса сон – миқдорни ифодаламайдиган бирликлар таҳлил қилингандан ҳамда уларга хос семантик ва этиологик жиҳатлар очиб берилган. Баъзи топонимларнинг этнонимлар асосида шаклланганлиги сабабли, улардаги сон шакли сўзлар шарҳланган.

Аннотация. В статье приводиться информация о количественных словах один, два, три, четыре и о других числах, которые встречаются в разных названиях мест. В некоторых топонимах анализируются единицы, похожие по форме на числа и не представляющие собой числа по содержанию, раскрываются их семантические и этиологические аспекты. Некоторые топонимы сформированы на основе этнонимов, следовательно, значение числа в них не выражается.

Annotation. This article provides information on the quantitative words one, two, three, four and other numbers that are found in different place names. In some toponyms, units are analyzed that are similar in form to numbers and do not represent numbers in content, and their semantic and etymological aspects are revealed. Some toponyms are formed on the basis of ethnonyms; therefore, the meaning of the number is not expressed in them.

Калим сўзлар: топоним, этноним, этнотопоним, этиология, сон, миқдор, бир, икки, уч, тўрт, беш, олти, етти, қирқ, қабила, тена, қишлоқ, аҳоли пункт.

Ключевые слова: топоним, этноним, этнотопоним, этиология, число, количество, один, два, три, четыре, пять, шесть, семь, сорок, племя, холм, деревня, населенный пункт.

Key words: toponym, ethnonym, ethnтопоним, etymology, numerical word, number, one, two, three, four, five, six, seven, forty, tribe, hill, village, settlement.

Ўзбекистон топонимиясида турли морфологик бирликларни кузатиш мумкин. Булар сирасида от, феъл, сифат каби фаол қўлланадиган, равиш, олмош, сон каби миқдоран кўп бўлмаган номлар ҳам учрайди. Биз ушбу мақолада топонимлар таркибида кузатиладиган айрим шаклан сонга ўхшаши, мазмунан эса сон – миқдор билан боғлиқ бўлмаган маъноларни ифодалаган бирликлар борасидаги қараашларимизни баён этамиз.

Мамлакатизнинг турли ҳудудларида бир, уч, тўрт, беш ва бошқа сўзлар иштироқидаги номларни учратиш мумкин. Ушбу номларнинг айримларида сонлар ўз асл вазифаси – миқдорни ифодалашга хизмат қиласа, айримларида эса миқдор билан алоқадор бўлмаган маъноларда қўлланган.

Бир сўзи. Ушбу сўз Биркунлик топоними таркибида учрайди. Мазкур топоним Қашқадарё вилояти Китоб туманидаги қишлоқ номидир. Махаллий аҳоли топонимнинг этимони сифатида қишлоқнинг Китоб шахри марказидан бир кунлик йўл бўлганлиги билан изоҳлади. Аслида, топоним *Бургутли* шаклида бўлиб, туркий қавм номларидан бири саналади.¹ Топоним товуш ўзгаришига учраган.

Уч сўзи. Бу сўз Учкўрпа, Учтепа, Учтут, Учуйлик, Учуруғ, Учқиз, Учқора каби топонимлар таркибида учрайди. Мазкур топонимлар таркибидаги уч сўзи турли маъно кирраларини намоён этган. Жумладан, Учтепа топонимидағи уч сўзи ёнма-ён ёки яқин масофада жойлашган учта тена, шунингдек уч – белгиланган ҳудуднинг ёки нарсанинг охри, сўнгги жойи каби маънени ҳам ифодалайди.² Демак, топоним *тена* индикатори билан боғлиқ ҳолда пайдо бўлган. Худди шундай холатни Учтут топонимида ҳам кузатиш мумкин.

¹ Нафасов Т. Қашқадарё қишлоқномаси. Т., “Мухаррир”, 2009, 63-бет.

² Шу манба. 264-бет.

Учүйлик топоними этноним асосида пайдо бўлган.¹ Демак, мазкур топоним таркибидаги уч морфемаси алоҳида ажратилмайди. Бу топонимга учүйли этноними асос бўлганлиги сабабли уч сўзи сон – миқдор маъносини ифодаламайди ва ҳ.к.

Учқиз топонимини этиологик таҳлил қиласан проф. Т.Нафасов учқиз – тиклик кўлами ба-ланд бўлган, усти чоштепа сингари сиртли бўлган тепалик, дея таъриф берган.² Демак, учқиз, аслида, учқуз бўлиб, тепалик турини ифодалайди. Айтиш мумкинки, Учқиз топоними таркибида ҳам сон маъносидаги сўз мавжуд эмас.

Тўрт сўзи. Мазкур сўз *Тўртайғир*, *Тўрткўл*, *Тўртогайни*, *Тўрттом*, *Тўртуйлик* каби топонимлар таркибида учрайди. Айтиш лозимки, қайд этилганлардан факат *Тўрттом* топоними таркибида сон маъносидаги сўз иштирок этган.³ Топоним тўрт (4) уй маъносига эга. Бу ном мазкур жойда биринчи қурилган тўрт уй сабабли пайдо бўлган.

Тўрткўл/Тўртгул топонимига шарҳ берган атоқли шарқшунос В.В.Бартольд *тўрткўл* – чол-девор, *вайрон бўлган девор*, қўргон харобаси эканлиги ҳақида изоҳ қолдирган.⁴ Т.Нафасов *тўрткўлни* тўртбурчак сўзи асосида пайдо бўлган, деб қайд этган. Манбаларда *Тўртайғир*, *Тўртогайни*, *Тўртуйлик* каби номлар этнонимлар асосида шаклланганлиги қайд этилган.⁵ *Тўртайғир*, *тўртогайни*, *тўртуйли* этнонимлари қипчоқларнинг уруғларидан бири саналади. Демак, бу номлар таркибида ҳам тўрт сони мавжуд эмас.

Беш сўзи. Ушбу сўз қатнашган топонимлар Ўзбекистоннинг барча ҳудудларида учрайди. Жумладан, *Бешариқ*, *Бешбек*, *Бешбола/Бешбўла*, *Бешбулоқ*, *Бешгумбаз*, *Бешдарак*, *Бешёоч*, *Бешкал*, *Бешкалтак*, *Бешкапа*, *Бешкент*, *Бешкўса*, *Бешмачит*, *Бешнова*, *Бешпайкал*, *Бешпанжса*, *Бешсари*, *Бешта*, *Бештанга*, *Бештаноб*, *Бештахта*, *Бештерак*, *Бештут*, *Бештўла*, *Бешуили*, *Бешчашма*, *Бешэркак*, *Бешўчоқ*, *Бешўғил*, *Бешқиз*, *Бешқозоқ*, *Бешқўл*, *Бешқўргон*, *Бешқўтон* каби-лар.

Юқорида қайд этилган топонимлардан *Бешбола/Бешбўла*, *Бешкал*, *Бешкалтак*, *Бешкўса*, *Бешсари*, *Бешуили*, *Бешэркак*, *Бешўғил*, кабилар этнонимdir. Хусусан, *Бешбола/Бешбўла* – қўнғиротларнинг ойинни бўлимiga, шунингдек, Зарафшон водийсидаги қорақалпоқларнинг, Сурхондарё туркман жузларининг, Фарғона қипчоқларининг, Зарафшон сарик қипчоқларининг бир уруғи; *Бешкал* – мангит, юз ва ўзбеклашган арабларнинг уруғ тармоғи;⁶ *Бешкалтак* – қўнғиротлар қўштамғали бўлимiga мансуб кал уругининг бир тармоғи, қипчоқларнинг бир уруғи;⁷ *Бешкўса* – Қашқадарё ва Сурхондарё қўнғиротларининг очамайли, майдатўда уруғларининг бир тармоғи, қўнғиротларнинг қўштамғали бўлимidaғи уруғ номи ҳамда Сурхондарё туркманжузларининг жилонтамғали бўлимiga мансуб уруғ номи;⁸ *Бешсари* – қипчоқларнинг бир уруғи;⁹ *Бешуили* – уйли уру-уруғининг тармоғи;¹⁰ *Бешэркак* – қўнғиротларнинг вохтамғали бўлимidaғи гиламбови (гиламбоғи) уруғининг бир тармоғи;¹¹ *Бешўғил* – қўнғиротларнинг вохтамғали бўлимidaғи болғали тармоғига мансуб уруғ номи.¹²

Бешариқ, *Бешбулоқ*, *Бешдарак*, *Бешёоч*, *Бешкапа*, *Бешкент*, *Бешмачит*, *Бешнова*, *Бешпайкал*, *Бешпанжса*, *Бешта*, *Бештахта*, *Бештерак*, *Бештут*, *Бештўла*, *Бешчашма*, *Бешўчоқ*, *Бешқиз*, *Бешқозоқ*, *Бешқўл*, *Бешқўргон*, *Бешқўтон* топонимларининг айримларида беш рақами, айримларида эса беш сўзининг миқдоран кўп, анча, бир нечта каби маънолари мужассамлашган.

Бешбек топоними товуш ўзгариши орқали пешпек сўзидан ҳосил бўлган. Пешпек – бир неча тепалар яқинида бўлган қишлоқ маъносига эга бўлиб, Бешбек товуш ўзгариши натижасида юзага келган.

¹Кораев С. Географик номлар маъноси. Т., “Ўзбекистон”, 1978, 133-бет.

² Нафасов Т. Қашқадарё қишлоқномаси. Т., “Мухаррир”, 2009, 265-бет.

³ Шу манба. 256-бет.

⁴ Бартольд В.В. Сочинения. т.1, М., 1963, с. 199.

⁵ Шаниязов К.К. К этнической истории узбекского народа. Т., 1971, с. 116.

⁶ Нафасов Т. Қашқадарё қишлоқномаси. Т., “Мухаррир”, 2009, 58-бет.

⁷ Шу манба. 58–59-бетлар.

⁸ Нафасов Т. Ўзбекистон топонимларининг изоҳли лугати. Ўзбекистоннинг жанубий районлари. Т., “Ўқитувчи”, 1988, 90–93-бетлар.

⁹ Кораев С. Географик номлар маъноси. Т., “Ўзбекистон”, 1978, 37-бет.

¹⁰Дўсимов З., Эгамов Х. Жой номларининг қисқача изоҳли лугати. Т., “Ўқитувчи”, 1977, 34-бет.

¹¹ Шу манба.

¹² Шу манба. 35-бет.

Олти сўзи. Олти сўзи *Олтиариқ*, *Олтиўгил*, *Олтиқоплик*, *Олтиқоқ*, топонимлари таркибида учрайди. Зикр этилганлардан *Олтиўгил* топоними этноним асосида шаклланган. Бу ҳақда С.Қораев қуйидагича маълумот берган: *Олтиўгил – Самарқанд вилояти Нарпай, Пахтачи туманларидағи қишлоқ номи. Олтиўгил – этноним.*¹ Демак, бу ном таркибидан олти сўзини алоҳида ажратиб бўлмайди.

Олтиариқ, *Олтиқоплик*, *Олтиқоқ* кабиларда олти сўзи сон, миқдор маъносини ифодалаган. Жумладан, Олтиариқ топоними асосида олти сони бор дейишга асослар мавжуд. Олтиариқ б қишлоқ (Повулғон, Полосой, Лайлакхона, Янгикўрғон, Жўра ва Киткон) ариқларига бўлинган. Олтиариқ номи шундан келиб чиқсан ва кейинроқ шаҳарча ва туман номига ўтган.² Шунингдек, Олтиқоқ – Навоий вилояти Томди туманидаги аҳоли пункти номи. С.Қораев ушбу номни олти+қоқ: олтита қоқ (кўлмак) тарзида шарҳлаган.³

Шахрисабз туманидаги экинзор ер майдони *Олтиқоплик* деб номланади. Бу ҳақда проф. Т.Нафасов олти қоп галла уруғи сепиладиган жой. Ҳар қопга 12 пуд, жами 72 пуд галла экилган. Мўлжал жой номининг яратилишига асос бўлган, дея хабар берган.⁴ Пуд тарихий ўлчов бирлиги бўлиб, бугунги кунда 16,38 килограммга тенг. Демак, 1179,3 килограмм оғирлиқдаги дон экилган майдон олтиқоплик деб юритилган.

Етти сўзи. *Еттижар*, *Еттикечув*, *Еттисой*, *Еттисув*, *Еттитом*, *Еттиуий*, *Еттиуруг*, *Еттиқудук* каби топонимлар таркибида етти сўзи иштирок этган. Мазкур топонимларни этимологик таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, уларнинг таркибида учрайдиган етти компоненти доим ҳам сон маъносида қўлланмаган.

Жумладан, *Еттикечув* топоними таркибидаги етти сўзи кечувнинг еттиалигини эмас, балки кўплигини билдиради. Етти этнолингвистик атама бўлиб, кўплик, қудратлилик маъносини англатган.⁵ Демак, бу ўринда етти миқдор маъносини ифодалаган. Худди шунингдек, Еттисув, Еттижар топонимларида ҳам аниқ сон (ракам) эмас, миқдор маъноси кўзга ташланади.

Шундай қарашиб Т.Нафасов томонидан ҳам баён этилиб, етти сўзи жой номлари таркибида кўп учраши, унинг бир неча маъноси борлиги, жумладан, *Еттиқудук* – кўп қудуқли, ёнма-ён жойлашган, яқин масофада бир неча қудуқлар бўлган жой эканлиги қайд этилган.⁶

Еттитом топоними таркибида етти (7) сони қатнашганлигини қайд этиши лозим. Бу топоним Қашқадарё вилояти Чирокчи туманидаги қишлоқ номи хисобланади. Қарши-Самарқанд, Кўкдала-Чирокчи йўли чорраҳасининг гарбига еттита ҳовли қурилган, шу асосда аҳоли пункти пайдо бўлган.⁷

Таркибida етти сўзи учрайдиган *Еттиуий*, *Еттиуруг* кабилар этнотопонимлар ҳисобланади. Бу ҳақда манбаларда атрофлича маълумот берилган. Чунончи, еттиуий – уруғ номи. Этнонимида уй – авлод, тўп, уруғ маъносини билдирган. Уй сўзи айрим этнонимлар (уйчи) таркибida тотем (сигир)ни англатган.⁸

Еттиуруг топоними ҳам этноним асосида пайдо бўлган. Мазкур топонимга қипчоқ уруғларидан бири ҳисобланган еттиуруг этноними асос бўлган. Бу уруғнинг шаклланишида ойтамгали, қўштамгали, сиргали, қамчили, жувонли, саманотли, чўмичли кабилар иштирок этган.⁹

Х.Дониёров “Китмир” китобидан кўчирма деб 56-ракам билан еттибош этнонимини қайд этган.¹⁰ Демак, *Еттибош* топоними ҳам этноним (еттибош) асосида пайдо бўлган.

Айтиш мумкинки, *Еттижар*, *Еттикечув*, *Еттисой*, *Еттисув*, *Еттитом*, *Еттиқудук* кабилардагина етти сўзи сон-миқдор маъносини ифодалаган.

¹ Қораев С. Географик номлар маъноси. Т., “Ўзбекистон”, 1978, 91-бет.

² Ўзбекистон миллӣ энциклопедияси. 12 томлик, 11-том, Т., Ўзбекистон миллӣ энциклопедияси Давлат илмий нашриёти, 2005, 518-бет.

³ Қораев С. 91-бет.

⁴ Дўсимов З., Эгамов Х. Жой номларининг қисқача изоҳли луғати. Т., “Ўқитувчи”, 1977, 141–142-бетлар.

⁵ Шаниязов К. К этнической истории узбекского народа. Т., 1971, 57 с.

⁶ Нафасов Т. Қашқадарё қишлоқномаси. Т., “Мухаррир”, 2009, 99-бет.

⁷ Шу манба. 68-бет.

⁸ Дўсимов З., Эгамов Х. Жой номларининг қисқача изоҳли луғати. Т., “Ўқитувчи”, 1977, 68-бет.

⁹ Дониёров Х. Ўзбек халқининг шажара ва шевалари. Т., “Наврўз”, 2017, 138-бет.

¹⁰ Ўзбекистон миллӣ энциклопедияси. 12 томлик, 11-том, Т., Ўзбекистон миллӣ энциклопедияси Давлат илмий нашриёти, 2005, 93-бет.

Қирқ сўзи. Ушбу сўз иштирокидаги Қирқён, Қирқоёқ, Қирққиз, Қирққулоч, Қирққалъа, Қирқлар каби топонимлар мавжуд. Топонимларнинг айримлари (Қирққулоч, Қирққалъа)да кирқ сони (40) миқдор, ўлчов, рақам маъноларида иштирок этган. Жумладан, Қирққулоч – Қашқадарё вилояти Нишон туманидаги қишлоқ. Аслида, қудук номи бўлган: кирқ – ноаник миқдорни ангатувчи сўз, қудук сувининг анча чуқур жойда эканлигини билдиради. Кудук номи қишлоқ номига ўтган. Қирққалъа – Бухоро вилояти Қоракўл туманидаги қишлоқ номи. Бунда қирқ сўзи кўп, анча маъноларида катнашган. Туркиядаги бир шаҳар номи ҳам Қирққалъа.

Қирқён, Қирқоёқ, Қирқлар каби топонимлар қирқ этноними асосида шаклланган.

Кирқ – ўзбек халқи таркибига кирган йирик қабилалардан бири. Тарқоқ ҳолда Самарқанд атрофида, Панжикентнинг жанубида, ҳозирги Фаллаорол, Жиззах, Зомин ва Ўратепа ҳудудларида яшаганлар. Кўпинча, ўзбек халқи таркибига кирган қабилалардан бири – юзлар билан аралашган ҳолда яшаганлар. Шунинг учун ҳам кўпчилик манбаларда «қирқ юз» номи билан ҳам маълум. Қирқ, юз ва минг қабилалари марқа деган умумий ном билан аталган. Қирқларнинг этногенези Дашти Қипчоқ ўзбеклари билан боғлиқ. Қирқлар ўтмишда бир қанча уруғларга бўлинган...

Қирқён топоними этимологияси ҳақида фикр юритган проф. З.Дусимов унинг икки қисмдан иборатлиги, қирқ ва ёп (арик) компонентларидан қирқ уругининг аригидир маъноси ифодаланишини қайд этган.

Қирқ сўзи иштирок этган топонимлардан яна бири Қирқоёқдир. Ушбу топоним ҳам этномим асосида шаклланган. Бу ҳақда проф. Т.Нафасов шундай маълумот берган: иқпчоксаройларнинг бир уруғи – қирқоёқ. Қирқоёқ – ҳашарот тури. Шу ҳашарот ўтмишда тотем саналган. Тотем→уруғ номи→қишлоқ номи. Этник таркиб асосида қишлоқ ном олган.

Бухоро вилояти Ромитан туманидаги Қирқлар топоними ҳам этномим асосида шаклланган.

Демак, таркибида кирқ сўзи бўлган топонимларнинг айримларида сон-миқдор, кўплик каби маънолар ифодаланган бўлса, баъзилари этномимлар асосида шаклланганлигини сабабли сон-миқдор маъносини йўқотиб, ўзи кўшилиб келган сўз билан яхлитланиб қолган.

Хуллас, топонимида сон шаклидаги бирликлар иштирокидаги номлар кўплаб учрайди. Уларнинг кўпчилигига сон шаклидаги бирликлар миқдор ифодалашга хизмат қилмайди. Бу топонимларнинг узоқ шаклланиш жараёнлари, ном таркибидаги фонетик ёки морфемик ўзгаришлар билан боғлиқдир. Топонимлар таркибидаги бошқа сон-миқдор билан боғлиқ сўзларни тадқиқ қилиш эса кейинги изланишларда ўз ечимини топади, деб ўйлаймиз.

Қаюмова Мунаввар Санакуловна (НавДПИ, ф.ф.н., доцент),

Кодирова Дилрабо Шамсиддиновна (катта ўқитувчи),

Собирова Фотима Азамат қизи (ТошДПУ магистранти)

КОНЧИЛИК ТЕРМИНОЛОГИЯСИ ВА КОНЧИЛИККА ОИД ТЕРМИНЛАРНИНГ ДЕРИВАЦИОН ХУСУСИЯТЛАРИ

Аннотация. Ушбу мақолада муаллифлар томонидан термин ва терминологияга оид фикр-мулоҳазалар, кончиллик терминологияси масалаларига доир назарий қарашлар ёритилган. Кончиллик терминларининг ясалишида фаол ҳисобланган суффиксация ва синтактик усуллар воситасида ҳосил бўлган кончиллик терминлари, абсолют терминлар – дублет терминлар чуқур таҳлил этилган. Шунингдек, мақолада ўзбек кончиллик терминологиясини шакллантириши жараёнидаги бир неча камчиликлар ҳамда муаммолар таъкидланиб, уларнинг ечимлари кўрсатиб берилган.

Аннотация. В данной статье авторы изучают взгляды и мнения о терминологии, рассматривают теоретические взгляды, касающиеся вопросов горной терминологии. В статье подробно анализируются термины, дуплетные термины, образованные при помощи суффиксации и синтаксического метода. В статье также освещается ряд недостатков и проблем в формировании узбекской горной терминологии, а также предлагаются возможные решения.

Annotation. In the hereby article, the authors discuss the views and opinions on terminology, consider theoretical views on the issues of mining terminology. Terms, doublet terms formed by means of suffixation and syntactic methods are thoroughly analyzed in the article. The article also highlights a number of shortcomings and problems in the formation of Uzbek mining terminology and suggests possible solutions.

Калим сўзлар: термин, кончиллик терминологияси, кончиллик терминографияси, терминологик тизим, термин элемент, дублет термин, синтактик усул, суффиксация.

Husenova Muhtaram Husniddin qizi. Boshlang‘ich sinf ona tili darslarida izohli lug‘atdan foydalanish metodlari.....	96
Ибатова Амира Шавкатовна. “Нон” лексемасини ўрганишнинг семантик ва концептуал жиҳатлари.....	99
Ochilova Laylo Temirovna, Rajabova Lobar Choriyevna. Boshlang‘ich sinflarda o‘quvchilarning matematikadan mustaqil ishlarini tashkil qilish metodikasi.....	101
Мирсагатова Дилором Убайдуллаева. Обучение студентов неязыковых специальностей переводу в сфере профессиональной коммуникации.....	103
Абдурахмонов Миршод Олимжон уgli, Елбоева Мадина, Тиловов Даврон. Влияние обучения языкам в сообществе (CLT) на устный дискурс студентов.....	107
Шамуратова Гулистон Юлдашевна. Межкультурный подход в преподавании иностранных языков.....	111
Тажбенова Саule Сарсенгалиевна. Современные формы и проведение классных часов в начальной школе.....	114
Нагметова Нурсулу Муртабаевна. К вопросу о домашней работе в начальной школе.....	118
Баязитов Комил Фаритович. Актуальность разработки системного управления подготовкой тяже-лоатлетов в многолетнем процессе спортивного совершенствования.....	121
Исаилова Махсуда Нигматуллаева, Юлдашева Дилшода Юлдашевна, Сайфуллаева Лола Собитовна. Use of Educational Technologies in Language Teaching.....	124
Arslonbekova Rano. Critical Evaluation of the Lesson in a State University.....	126

ILMIY AXBOROT

Асадова Гавхар Тешабаевна. Объект синтаксик элементлар семантикаси ҳақида.....	129
Жуманиёзов Зоҳид Отабоевич. Хозирги немис, рус ва ўзбек тилларида инглизча дипломатик неологизм-терминлар ҳақида.....	131
Ҳайдаров Анвар. График воситаларнинг услубий хусусиятлари.....	137
Эгамназаров Қобил Абдиназарович. Инглиз ва ўзбек тилларида олмошларнинг тарихий тараққиёти ҳақида.....	141
Ro‘zimatova Dilnoza Murodovna. O‘zbek tilidagi tibbiy terminlar semantikasi.....	144
Қиличев Байрамали. Топонимлар таркибидаги сонлар ҳақида.....	148
Қаюмова Мунаввар Санакуловна, Кодирова Дилрабо Шамсиддиновна, Собирова Фотима Азамат қизи. Кончилик терминологияси ва кончиликка оид терминларнинг деривацион хусусиятлари...151	
Шакурова Наргиза Хамрақуловна. Mother лексемасининг этимологияси ва унинг дефиницион анализи.....	155
Абдуллаева Фотима Баҳромовна. Техникавий терминлар, уларнинг ҳосил бўлиши ва ўзбек тилига таржимасига доир.....	157
Karimova Zuxra Ulugbekovna. Maqollar: g‘arb va rus olimlari nighohida.....	160
Холисова Гавхарой Маннобжон қизи. Тижорий мулоқот тавсифи.....	162
Норбоев Ўқтам Сафарбоевич. “Асил ва Карам” достони бадииятида поэтик кўчимларнинг тутган ўрни.....	164
Allambergenova Muqaddas Ruslanovna. Qadimgi yozma yodgorliklarda ayol konsepti.....	168
Авазов Озод. Сариқамишбўй зироаткор аҳолисининг антик давр ёдгорликларида археологик изла-нишлар натижалари.....	170
Камолова Санобар Джабборовна. Прагматические свойства французских антропонимов.....	173
Муратова Диором Махмудовна. Взгляд на туристическую лексику.....	175
Мадатов Хабибулла Ахмедович, Кутлиева Феруза Юсуповна. О наследии Аль-Хорезми – капля из океана.....	178
Юсупова Шохида Ботировна, Машарипова Фазилат Ахмедовна. Применение типа тестовых задач «задания с выбором одного наиболее правильного ответа».....	181
Xoliqova Dilnoza Musurmon qizi. The Notion of Borrowings and International Words.....	185
Shamuradova Naima Muxtarovna. Comparative Study of Ellipsis in English and Uzbek Languages.....	187

FANIMIZ ZAHMATKASHLARI

Жизнь, посвященная науке о живой старине... (посвящается памяти академика Мамедага Ширалиева).	190
---	-----

“ILM SARCHASHMALARI”

Urganch davlat universitetining ilmiy-nazariy, metodik jurnali

Muharrir **Ro‘zimboy Yo‘ldoshev**
Texnik muharrir **Sherali Yo‘ldoshev**
Musahhihlar: **Tamara Turumova,**
Aybek Kalandarov
Ushbu songa mas’ul **Qurolboy Navruzov**

Terishga berildi: 22.03.2021
Bosishga ruxsat etildi: 31.03.2021.
Ofset qog‘ozi. Qog‘oz bichimi 60x84 1/8.
Rizograf bosma usuli. Tayms garniturasi.
Adadi 150. Bahosi kelishilgan narxda.
Buyurtma №. 10
Hisob-nashriyot tabag‘i 25
Shartli bosma tabag‘i 23
UrDU matbaa bo‘limida chop etildi.

UrDU matbaa bo‘limi matbaa faoliyatini boshlagani
haqida vakolatli davlat organini xabardor qilish to‘g‘risidagi
Tasdiqnomasi (№3802-835f-ad22-c709-fbd1-1129-1986) asosida faoliyat yuritadi.

Manzil: 220110. Urganch shahri, H.Olimjon ko‘chasi, 14-uy.
Telefon/faks: (0362)-224-66-01;
e-mail: ilmsarchashmalari@umail.uz
ilmsarchashmalari@mail.ru
Veb-sayt: www.ilmsarchashmalari.uz
Telegram: <https://t.me/ilmsarchashmalari>